

Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standarts

I. Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

1. Mācību priekšmeta "Literatūra" mērķis ir sekmēt izglītojamā emocionālo, radošo un intelektuālo spēju attīstību, izpratni par literatūras daudzveidību un ieinteresētību folkloras un literatūras mantojuma izzināšanā.
2. Mācību priekšmeta "Literatūra" uzdevumi ir radīt izglītojamam iespēju:
  - 2.1. sekmēt prasmi vērtēt latviešu un pasaules literatūras tendences, apzinoties literatūras nozīmi nacionālās un individuālās identitātes attīstībā;
  - 2.2. pilnveidot izpratni par literatūras virzieniem, veidiem, žanriem un prasmi analizēt literāro darbu mākslinieciskajā veselumā;
  - 2.3. attīstīt tēlaino un analītisko domāšanu literārā darba uztverē.

II. Mācību priekšmeta obligātais saturs

3. Mācību satura komponents "Literatūra – kultūras sastāvdaļa":
  - 3.1. latviešu literatūra pasaules literatūras kontekstā;
  - 3.2. kultūras vērtības folklorā un literārajos darbos.
4. Mācību satura komponents "Literatūra – vārda māksla":
  - 4.1. literatūras virzieni, veidi un žanri;
  - 4.2. literatūras virzieni, veidi un žanri ietekme literārā darba mākslinieciskajā veselumā.
5. Mācību satura komponents "Radošā darbība":
  - 5.1. literāro darbu uztvere un sev nozīmīgu atziņu veidošana;
  - 5.2. literārā darba analīze un interpretācija;
  - 5.3. radoša pašizteikšanās: pētniecība un jaunrade.

III. Pamatprasības mācību priekšmeta apguvei

6. Mācību satura komponents "Literatūra – kultūras sastāvdaļa":
  - 6.1. izprot latviešu literatūras attīstību saistībā ar pasaules literatūras likumsakarībām;
  - 6.2. salīdzina dažādu tautu literatūras parādības;
  - 6.3. vērtē mūsdienu latviešu literatūras parādības;
  - 6.4. izprot izcilāko latviešu autoru devumu literatūrā;
  - 6.5. vērtē autora, teksta un lasītāja mainīgās attiecības dažādu virzieni, veidi un žanru literatūrā;
  - 6.6. saskata antīkās, renesances, romantisma, reālisma, modernisma un postmodernisma literatūras iezīmes;
  - 6.7. raksturo folkloras tēlu un sižetu izmantojumu literatūrā;
  - 6.8. raksturo literārajos darbos ietvertās kultūrvēsturiskās parādības;

- 6.9. apzinās literatūras nozīmi nacionālās un individuālās identitātes attīstībā;
  - 6.10. atzīst literatūru kā kultūras vērtību.
7. Mācību satura komponents "Literatūra – vārda māksla":
    - 7.1. raksturo literārā darba virzienu, veida un žanra mākslinieciskās iezīmes;
    - 7.2. raksturo literārā darba tēmu, problēmu un ideju;
    - 7.3. izprot un raksturo tēlu daudzveidīgumu literārajos darbos;
    - 7.4. raksturo kompozīcijas un formas īpatnības literārajā darbā;
    - 7.5. vērtē valodu kā literārā darba tēlojuma līdzekli.
  8. Mācību satura komponents "Radošā darbība":
    - 8.1. izprot literatūras un citu mākslas veidu uztveres atšķirību;
    - 8.2. apzinās literāro darbu lasīšanu kā savas pilnveides iespēju;
    - 8.3. apzinās un izjūt literārajā darbā ietvertās garīgās vērtības;
    - 8.4. izvēlas un ar izpratni lasa dažādu virzienu, veidu un žanru literāros darbus;
    - 8.5. analizē un vērtē savu lasīšanas pieredzi;
    - 8.6. raksta dažādus tekstu (recenzijas, pārspriedumus, pētnieciskos un jaunrades darbus), izkopjot individuālo stilu;
    - 8.7. apzinās vajadzību vērtēt un pilnveidot savas radošās prasmes.
9. Izglītojamā attieksmes raksturo šī pielikuma 6.9., 6.10., 8.2., 8.3. un 8.7.apakšpunktā minētās prasības.

Izglītības un zinātnes ministrs Vjačeslavs Dombrovskis